

Aanvraagformulier

Verzoek tot een Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nederweert

_____

over het uitkeringsjaar 2016

Datum: 19-7-2017

Ondertekening:

Burgemeester en wethouders van Nederweert,

De secretaris,

drs. J. C. T. Bakens

De burgemeester,

H. W. M. Geraats, l.b.

Inhoudsopgave

Toelichting	3
1. Globale analyse tekort.....	4
2. Informatie gemeenteraad	7
3. Opvattingen van de gemeenteraad.....	8
4. Maatregelen 2016	9

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort																										
i. Omvang tekort. Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke <i>omvang</i> van het tekort in 2016?																										
<p>De Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) bedroeg voor gemeente Nederweert voor 2016 € 1.707.757. De uiteindelijke uitgaven waren in totaal € 1.991.666, wat neerkomt op een tekort van € 276.224 (16,17%). In tabel 1 ziet u de cijfers op een rij.</p> <p>Tabel 1. BUIG Budget gemeente Nederweert 2016</p> <table border="1"><thead><tr><th>BUIG Budget 2016</th><th>Besteding</th><th>Baten</th></tr></thead><tbody><tr><td>Budget gebundelde uitkering</td><td></td><td>€ 1.707.757</td></tr><tr><td>PW algemene bijstand</td><td>€ 1.771.631</td><td>€ 7.685</td></tr><tr><td>PW loonkostensubsidies</td><td>€ 44.195</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>IOAW</td><td>€ 173.740</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>BBZ 2004</td><td>€ 2.100</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€ 1.991.666</td><td>€ 1.715.442</td></tr><tr><td>Omvang tekort BUIG budget 2016</td><td>- € 276.224</td><td></td></tr></tbody></table>			BUIG Budget 2016	Besteding	Baten	Budget gebundelde uitkering		€ 1.707.757	PW algemene bijstand	€ 1.771.631	€ 7.685	PW loonkostensubsidies	€ 44.195	€ 0	IOAW	€ 173.740	€ 0	BBZ 2004	€ 2.100	€ 0	Totaal	€ 1.991.666	€ 1.715.442	Omvang tekort BUIG budget 2016	- € 276.224	
BUIG Budget 2016	Besteding	Baten																								
Budget gebundelde uitkering		€ 1.707.757																								
PW algemene bijstand	€ 1.771.631	€ 7.685																								
PW loonkostensubsidies	€ 44.195	€ 0																								
IOAW	€ 173.740	€ 0																								
BBZ 2004	€ 2.100	€ 0																								
Totaal	€ 1.991.666	€ 1.715.442																								
Omvang tekort BUIG budget 2016	- € 276.224																									
ii. Mogelijke oorzaak tekort Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke <i>oorzaak</i> van het tekort in 2016?																										
<p>Door de economische recessie heeft Nederweert de laatste jaren te maken gehad met een stijgende werkloosheid. Doordat meer mensen hun baan verloren, hadden meer mensen een uitkering nodig. Tegelijkertijd was het door de slechte werkgelegenheid voor velen moeilijker om een nieuwe baan te vinden en uit de bijstand te komen. Inmiddels trekt de economie en de arbeidsmarkt weer aan, maar de bijstand volgt dit met vertraging op. Bijstandsonvangers hebben over het algemeen een grotere afstand tot de arbeidsmarkt in vergelijking tot andere werkzoekenden, waardoor ze moeilijker een baan vinden. Dit geldt zeker voor de ouderen in de bijstand, die de meeste kans hebben om langdurig van de bijstand afhankelijk te blijven. Zo blijkt uit cijfers van het CBS dat zes op de tien 45-plussers met bijstand al drie jaar of langer een uitkering heeft. In Nederweert is twee derde van de bijstandsgerechtigden ouder dan 40 jaar, zoals ook blijkt uit onderstaand tabel.</p>																										

Tabel 2. Aantal cliënten Participatiewet/IOAW/IOAZ per leeftijdsgroep (1-9-16)

	Participatiewet	IOAW/IOAZ	Totaal	Percentage
< 21 jaar	4		4	2,2
21 - 26 jaar	16		16	8,8
27 - 40 jaar	46		46	25,3
41 - 50 jaar	53		53	29,1
51 - 60 jaar	38	7	45	24,7
61 - 64 jaar	8	6	14	7,7
> 65 jaar	2	2	4	2,2
Totaal	167	15	182	100

Een andere maatschappelijke ontwikkeling die invloed heeft op het aantal mensen in de Participatiewet is de instroom van vluchtelingen. In 2016 was de taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders 43. Alle volwassen statushouders die gehuisvest worden krijgen in principe een bijstandsuitkering van de gemeente. Meestal hebben ze dan nog niet voldoende kwalificaties om snel aan het werk te gaan. Ze zijn daarom aangewezen op de bijstand.

In tabel 3 ziet u het aantal bijstandsgerechtigden per maand in 2016. Gemiddeld ontvingen 185 mensen in 2016 een bijstandsuitkering in Nederweert.

Tabel 3. Aantal cliënten Participatiewet/IOAW/IOAZ in 2016

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Gemiddeld p.m.
Begin	183	182	184	187	187	187	188	180	179	186	186	188	184
In-stroom	3	4	9	4	7	6	3	5	8	5	5	12	6
Uit-stroom	4	2	6	4	7	5	11	6	1	5	3	10	5
Eind	182	184	187	187	187	188	180	179	186	186	188	190	185

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte *ontwikkelingen* van dat tekort in de komende jaren?

Het verwachte tekort op het BUIG-budget in 2017 is minder groot dan in 2015 en 2016. Dit komt doordat er gesleuteld is aan het verdeelmodel voor het BUIG-budget. De verdeelsleutel was tegelijkertijd met de invoering van de Participatiewet ontwikkeld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, maar zorgde ervoor dat veel gemeenten kampten met een tekort op de BUIG. Nu het verdeelmodel is aangepast, valt het BUIG-budget hoger uit. In tabel 4 ziet u de financiële gegevens voor gemeente Nederweert.

Tabel 4. BUIG-budget, uitgaven en tekort in 2015, 2016 en prognose 2017

	2015	2016	2017
BUIG-budget	€ 1.645.366	€ 1.707.757	€ 1.887.781
Uitgaven	€ 1.903.621	€ 1.991.666	€ 2.015.022
Tekort	€ 248.433	€ 276.224	€ 127.241

Prognoses van het tekort op het BUIG-budget de komende jaren zijn zeer onbetrouwbaar. De ontwikkeling van het bijstandsbestand is voor een belangrijk deel afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen zoals de economie en de vluchtelingenstroom, waar je als gemeente slechts beperkt invloed op hebt. Bovendien maakt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid pas in oktober 2017 bekend wat het voorlopige BUIG-budget is voor 2018.

Ondanks dat er gesleuteld is aan het verdeelmodel, is er naar verwachting nog steeds sprake van een tekort in 2017. De huidige economische groei en aantrekkende arbeidsmarkt zorgen er dit jaar nog niet voor dat we een daling zien van het aantal bijstandsontvangers. Net als in voorgaande jaren is in 2017 het aantal inwoners met een bijstandsuitkering gestegen. Dit is niet alleen in Nederweert het geval, maar is een landelijke ontwikkeling. Zo blijkt uit cijfers van het CBS dat in het eerste kwartaal van 2017 het aantal bijstandsontvangers in Nederland is gestegen tot 474 duizend. Dit zijn er 15 duizend meer dan een jaar eerder. Deze stijging komt

vooral door de instroom van statushouders. Hoe groot de instroom van statushouders de komende jaren is, is moeilijk te voorspellen.

De aantrekkende arbeidsmarkt heeft de komende jaren naar verwachting een positief effect op het terugdringen van de instroom van het aantal max WW'ers dat een bijstandsuitkering aanvraagt. Uit de rapportage "Regio in beeld 2016 Midden-Limburg" van het UWV, blijkt dat het aantal WW-uitkeringen daalt. Ook is het aantal mensen dat aansluitend aan een WW-uitkering een beroep doet op de bijstand gedaald. Toch is niet de verwachting dat het bijstandsbestand snel en flink zal slinken. De afgelopen jaren is in samenwerking met het re-integratiebedrijf gefocust op het realiseren van zo een groot en zo snel mogelijke uitstroom. Nu constateren we dat het laaghangend fruit grotendeels geplukt is en dat de re-integratie trajecten intensiever en langduriger worden. Voor een deel is dit tevens te verklaren doordat jonggehandicapten met arbeidsvermogen sinds de invoer van de Participatiewet niet meer bij het UWV kunnen aankloppen voor een WAJONG uitkering, maar bij de gemeente voor bijstand. En de verhoging van de AOW leeftijd zorgt ervoor dat mensen nog tot latere leeftijd bijstandsgerechtigd zijn. Voor deze doelgroepen en de langdurige bijstandsontvangers dienen er vaak meer noodzakelijke tussenstappen gezet te worden om het hoogst haalbare - een betaalde baan en geen uitkeringsafhankelijkheid meer - te kunnen bereiken. Daarom verwachten we ook de komende jaren nog een tekort op het BUIG-budget.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
13 december 2016

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven. Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Ja.
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
Samenvatting: twee raadsleden (van de VVD en van de fractie JAN, een lokale partij) geven aan dat de analyse en uitleg helder en duidelijk zijn. Er wordt kennis van genomen en ingestemd met het indienen van de aanvraag.
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
Ja.

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
<p>1. Poortwachtersprogramma Om inwoners zo snel mogelijk aan het werk te krijgen, is sinds maart 2016 het poortwachtersprogramma bij het re-integratiebedrijf Werk.Kom. Potentiële uitkeringsgerechtigden worden voorgelicht over hun rechten en plichten en starten direct aan het re-integratieprogramma inclusief werkcomponent. Dit heeft in een aantal gevallen geleid tot betaald werk nog voordat er een uitkering was toegekend. Voor de overige kandidaten betekent dit dat ze direct geactiveerd worden wat de weg naar werk korter maakt.</p> <p>2. Handhaving In december 2016 is een geactualiseerd en aangescherpt handhavingsbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Het aanpakken van uitkeringsfraude vinden we belangrijk. Daarvoor werken we samen met de sociale recherche van de gemeente Weert, die zich heeft gespecialiseerd in het opsporen van fraudezaken zoals zwartwerken, het verzwijgen van vermogen en woonfraude. Daarnaast doen we veel aan preventie activiteiten en themacontroles. In 2016 is het hele bijstandsbestand gescreend op bijverdiensten en energiegebruik.</p> <p>3. Trainingen voor langdurige bijstandsontvangers Op locatie van Werk.Kom is gestart met het aanbieden van groepstrainingen ten behoeve van het dieper gelegen zittend bestand. De doelstelling is om mogelijkheden en onmogelijkheden te inventariseren en de langdurige bijstandsontvangers zoveel mogelijk te bewegen richting de dienstverlening van re-integratiebedrijf Werk.Kom en de weg naar werk doelgerichter mogelijk te maken.</p> <p>4. Statushouders Statushouders krijgen bij het re-integratiebedrijf extra ondersteuning om de Nederlandse taal te leren en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. In het project 'arbeidsgewinning en taalondersteuning' wordt inburgering gecombineerd met een werkcomponent. Ze leren een</p>

curriculum vitae op te stellen, te zoeken naar werk en krijgen Nederlandse taalondersteuning op de werkvloer.

5. Max WW'ers

Eind 2016 is een pilot gestart voor max WW'ers in samenwerking met het UWV en Werk.Kom. Doelstelling was het terugdringen van instroom en het bevorderen van uitstroom van deze doelgroep. Concreet betekent dit dat er met WW'ers met een aflopend uitkeringsrecht en een arbeidsprofiel aan de slag werd gegaan zowel in groepen als individueel. Daarbij hoorde voorlichting over de Participatiewet en ondersteuning om een betaalde baan te krijgen.

6. SKOJ

Voor de doelgroep SKOJ (Startkwalificaties en Overbelaste Jongeren) zijn arrangementen verzorgd in samenwerking met gemeente Weert, UWV en lokaal en regionaal onderwijs. Kwetsbare jongeren bij wie is gebleken dat onderwijs net langer haalbaar is zijn ondersteund en begeleid naar een betaalde baan.

7. VDL Nedcar

In samenwerking met gemeente Weert, Werk.Kom en Gilde opleidingen is veel energie gestoken om bijstandsontvangers de kans te geven om bij de autofabrikant in Born aan de slag te gaan. Er is voor allochtone kandidaten een intensieve taal cursus georganiseerd, collectief vervoer is geregeld en een jobcoach is op locatie aanwezig.

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

Terugkijkend op 2016 kunnen we stellen dat de maatregelen een positief effect hebben gehad. De poortwachtersfunctie en de pilot voor max WW'ers hebben ertoe geleid dat een aantal potentiële Participatiewetters betaald werk vonden nog voordat een bijstandsuitkering was toegekend. De verschillende projecten gericht op het uitstromen naar werk of daar stappen toe te zetten, heeft ertoe geleid dat vorig jaar 30 inwoners geheel of gedeeltelijk uit de Participatiewet zijn gestroomd door het vinden van een baan. Tevens heeft onderzoek aangetoond dat de duurzaamheid van de plaatsingen erg hoog scoort.

Resultaten PW Nederweert	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Totaal
Uitstroom PW	3	1	1	1	1	2	1	1	0	3	0	1	15
Uitstroom PW met < loonwaarde	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	3
Gedeeltelijke uitstroom PW	2	0	1	0	0	0	2	1	1	0	0	1	8
Gedeeltelijke uitstroom PW met < loonwaarde	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
SKOJ plaatsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
SKOJ plaatsing met < loonwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
TOTAAL RESULTAAT NEDERWEERT:	5	2	2	1	2	3	4	3	1	4	1	2	30